

- Dilek Kipleri
- Kip ve Kişi

- Anlam Kayması

1. Fiillere dilek anlamı katan ve zaman bildirmeyen kiplere dilek kipleri denir. Dilek kipleri istek kipi, dilek-şart kipi, emir kipi ve gereklilik kipi olmak üzere dört tanedir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde dilek kipi ile çekimlenmiş bir fiil yoktur?

- A) Büyüyünce yine bu şehirde yaşamak istiyorum.
B) Madem gezmek istiyordun sen de bizimle geleysin.
C) Son güne sıkıştırmak yerine ödevlerini zamanında yapmalısın.
D) Senin için ne fedakarlıklar yaptığımı keşke bilsen.

2. (I) İyi bir anlatıcı dinleyicilerle etkileşim kurmalı. (II) Göz teması kurmak ya da sorular sormak dinleyicileri öykünün bir parçası hâline getirir. (III) Öyküye ve anlatıma katılımı artırır. (IV) Örneğin öykünüzde bir hayvan geçiyorsa dinleyicilerden bu hayvanın sesini taklit etmelerini isteyebilirsiniz.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili fiil diğerlerinden farklı bir kişi ile çekimlenmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

3. ■ Eğer istersem sınavda başarılı olabilirim.
■ Bu saatte İstanbul'a yaklaşmış olmalılar.
■ Ana yemekten önce birer çorba içelim.

Bu cümlelerde aşağıdaki kiplerden hangisiyle çekimlenmiş bir fiil yoktur?

- A) Gereklilik kipi B) İstek kipi
C) Emir kipi D) Şart kipi

4. Fiil kipleri, haber kipleri ve dilek kipleri olmak üzere ikiye ayrılır. Haber kipleri, eylemin ne zaman gerçekleştiğini ortaya koyar ve eyleme zaman anlamı katar. Dilek kipleri ise fiillere şart, gereklilik, emir ve istek anlamları katar. Zaman anlamı katmaz.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil, dilek kiplerinden biriyle çekimlenmiştir?

- A) Bazı canlılar buldukları yerdeki besin ve su durumuna göre göç eder.
B) Yarın işte giyebilmek için kıyafetlerimi ütümeliyim.
C) Bilim insanları uzun süredir yapay zekâ üzerine çalışma yapıyorlar.
D) Okay, her sabah aynı durakta aynı saatlerde otobüs bekledi.

5. I. Kargolar düzgün bir şekilde paketlenirse kırılmadan gideceği yere ulaşır.

II. Hava soğuk görünüyor, eldiven giyip şapkamı takayım.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili fiillerin aldığı eklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

	I	II
A)	Şart kipi-3.tekil	İstek kipi-1. tekil
B)	Emir kipi-3. tekil	Şimdiki zaman-1. tekil
C)	Geniş zaman-2.tekil	Dilek kipi-3.tekil
D)	İstek kipi-1.tekil	Emir kipi-3.tekil

6. Bir fiilin çekimlendiği kip ile anlamının farklı olmasına anlam (zaman) kayması denir. Örneğin "Spor yapmak her zaman insana iyi geliyor." cümlesinde eylem şimdiki zaman ile çekimlenmişken anlam geniş zamandır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam kayması yoktur?

- A) Verdiğim ödevleri eksiksiz bir şekilde yapacaksınız.
B) Nasreddin Hoca bir gün eşeğine binip pazara doğru gider.
C) Tavsiye ettiğin kitabı en kısa zamanda okuyacağım.
D) Önümüzdeki ay arkadaşlarımla beraber Abant'a geliyorum.

7. I. Bu yıl hava kirliliği ve yıldırımlar üzerine araştırmalar yapıyorum.
II. Her hafta sonu akşamları maçları evimde izliyorum.
III. O zamanlarda mahalle bakkalından alışveriş yapmayı çok seviyorum.
IV. Pikniğe sizinle gelemem çünkü önümüzdeki pazar çalışıyorum.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde şimdiki zaman kipi gelecek zaman anlamında kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

8. I. Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
II. Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
III. Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
IV. Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.

Numaralanmış dizelerin hangisinde dilek kipi ile çekimlenmiş bir fiil vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

9. Fiilin, çekimlendiği kipin dışında bir anlamda kullanılmasına anlam kayması denir.

Buna göre hangisinde fiilin ifade ettiği anlam yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Bir iki gün beklersen senin işlerini beraber yaparız. (Gelecek zaman)
B) Sıra numaramız yanmadan doktorun odasına girmeyelim. (Gelecek zaman)
C) Keloğlan bir gün yiyecek getirmek için erken saatte evden çıkar. (Geçmiş zaman)
D) Sonbahar mevsiminde yaprakların bu tonu çok güzel oluyor. (Geniş zaman)

10. (I) Araştırmacılar, 350'den fazla kuş türünü inceledi. (II) Penguen, albatros gibi deniz kuşlarının gagalarının uçlarında dokunmaya ve titreşime duyarlı bölgeler olduğunu belirlediler. (III) Bu bölgelerde, yoğun biçimde duyu algılayıcıları ve sinir hücreleri bulunuyor. (IV) Henüz kuşların bu özelliği tam olarak hangi amaçla kullandıkları bilinmiyor.

Bu metinde numaralanmış cümleleri ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) I numaralı cümlede fiil 3. tekil kişi ile çekimlenmiştir.
B) II numaralı cümlede fiil görülen geçmiş zaman ile çekimlenmiştir.
C) III numaralı cümle 2. tekil kişi ile çekimlenmiştir.
D) IV numaralı cümlede olumsuz çekimli fiil bulunmaktadır.

11. Gel bahâr, gel bahâr, yakınlarda gül!

Denize renginden armağan bırak;
Ufuklarda gezin, semâya süzül,
Sonra yavaş yavaş in, içime ak!

Bu dizelerdeki fiiller hangi kip ile çekimlenmiştir?

- A) Şart kipi B) Emir kipi
C) İstek kipi D) Gereklilik kipi

12. Bir fiilin çekimlendiği kipin dışında bir anlamda kullanılmasına anlam kayması denir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde fiil kipinde anlam kayması yoktur?

- A) Köye ne zaman gitsem Ömer ile geçirdiğimiz günleri hatırlıyorum.
B) Çok geç kaldın, en geç bir saat içerisinde evde olacaksın.
C) Bu akşam görüşebiliriz muhtemelen yedi gibi ofiste olurum.
D) Mehmet, yaptığı hatayı anlayınca arkadaşından özür diledi.